

Wojewódzki FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA i Gospodarki Wodnej w KATOWICACH

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI

ZA ROK 2006

Katowice, kwiecień 2007 r.

ISO 9001 : 2000
ISO 14001 : 2004

AC 014
QMS

I. WPROWADZENIE

Podstawą prawną funkcjonowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (zwanego w dalszej części Funduszem) jest ustawa – **Prawo ochrony środowiska** z dnia 27 kwietnia 2001 roku (tekst jednolity, Dz. U. nr 129 poz. 902 z dnia 19.07.2006 roku z późniejszymi zmianami) oraz postanowienia **Statutu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach**.

Nadrzędnym zadaniem Funduszu jest realizacja regionalnej i krajowej polityki ochrony środowiska. Dofinansowanie zadań przez Fundusz następuje zgodnie z ustawą oraz wytycznymi zawartymi w dokumentach programowych: Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003 – 2006 z perspektywą na lata 2007 – 2010, „Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000–2020” (zaktualizowana w lipcu 2005) oraz „Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2005-2008”.

Fundusz wspierał działania służące realizacji celów zapisanych w wojewódzkim programie ochrony środowiska, współfinansował przedsięwzięcia służące poprawie stanu środowiska w województwie śląskim w celu osiągnięcia standardów określonych w dyrektywach Wspólnot Europejskich oraz spełnienie zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej. Priorytetem Funduszu było zapewnienie maksymalnej absorpcji środków unijnych.

Plan działalności Funduszu na 2006 rok obejmował:

- **„Zasady udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek na 2006 rok”,**
- **„Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2006 rok”,**
- **„Listę przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2006 rok”,**
- **Plan finansowy**, skorygowany przez Radę Nadzorczą w trakcie roku, ze względu na zwiększone przychody Funduszu.

Dofinansowanie zadań przez Fundusz w 2006 roku odbywało się na warunkach preferencyjnych w odniesieniu wysokości udziału środków finansowych Funduszu w kosztach kwalifikowanych zadań, okresu spłaty pożyczek, wysokości umorzeń i szczególnej preferencji dla zadań realizowanych przez samorządy i ich związki.

Jako instytucja pośrednicząca III szczebla (zgodnie ze „Strategią wykorzystania Funduszu Spójności”), Fundusz uczestniczył w procesie identyfikacji i przygotowania przez gminy województwa śląskiego projektów inwestycyjnych planowanych do dofinansowania z Funduszu Spójności. Obowiązki Funduszu określało „**Porozumienie w sprawie przygotowania przedsięwzięć w sektorze ochrony środowiska planowanych do dofinansowania z Funduszu Spójności**”, którego sygnatariuszami byli: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz fundusze wojewódzkie. W okresie programowania 2004 – 2006 rozpatrzeniu podlegało 46 wniosków. Dla 10 z nich Komisja podjęła decyzję o dofinansowaniu, 3 „oczekują” na decyzję, 7 zostało zarekomendowanych przez Komitet Sterujący, 13 przygotowywanych jest do rozpatrzenia przez Komitet Sterujący oraz kolejne 13 zostało umieszczonych na listach wojewódzkich w latach 2005 – 2006.

Realizacja celów strategicznych i operacyjnych Funduszu przebiegała w ramach wdrożonego i stale doskonalonego **zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego**, zorganizowanego według wymagań międzynarodowych norm: ISO 9001, ISO 14001 i rozporządzenia Europejskiego Systemu Eko-Zarządzania i Audytu (EMAS).

II. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH WFOŚiGW W KATOWICACH

1. RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza Funduszu działała w 2006 roku w składzie 7 osobowym. Pracami Rady kierował **Pan Tadeusz Sadowski**

W 2006 roku Rada odbyła **11 posiedzeń**, podczas których podjęła **335 uchwał** oraz zapoznała się z **17 informacjami**, w tym:

- przyjęła sprawozdanie z działalności Funduszu za 2005 rok,
- zatwierdziła wnioski Zarządu o udzielenie pożyczek i dotacji dla kwot powyżej 682 489,03 zł, a także wnioski w sprawie umorzeń pożyczek,
- uchwaliła plan działalności Funduszu na 2007 rok,
- zapoznała się z informacjami Zarządu w sprawie spółek, w których Fundusz jest współnikiem lub akcjonariuszem,

2. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

W roku 2006 Zarząd Funduszu pracował w pięcioosobowym składzie, tj.:

- Wiesław Siwczak – Prezes Zarządu,
- Franciszek Procek, Zenon Rodzaj, Włodzimierz A. Sokół, Zbigniew Wieczorek – Zastępcy Prezesa Zarządu.

Zarząd odbył w 2006 roku **89 posiedzeń** i podjął **1663 uchwały**.

Praca Zarządu koncentrowała się przede wszystkim na:

- gospodarowaniu środkami finansowymi Funduszu,
- doskonaleniu procedur w zakresie rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy finansowej,
- sporządzeniu bilansu, rachunku zysków i strat, przygotowaniu propozycji podziału zysku, „**Sprawozdania z działalności Funduszu za 2005 rok**” oraz „Informacji z działalności WFOŚiGW w Katowicach w 2005 roku”, opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego nr 108, poz. 3091 z dnia 11 września 2006 roku,
- przygotowaniu projektu „**Planu działalności Funduszu na 2007 rok**”,
- podejmowaniu uchwał o udzieleniu pożyczek i dotacji na zadania, w których udział Funduszu nie przekraczał 682.489,03 zł, oraz opiniowaniu wniosków w celu zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą dofinansowania przedsięwzięć, w których udział Funduszu przekraczał tę kwotę,

- opiniowaniu i przedkładaniu Radzie Nadzorczej wniosków o częściowe umorzenie udzielonych pożyczek,
- zawieraniu umów pożyczek i dotacji (z oceną zdolności kredytowej i podejmowaniem decyzji o sposobie zabezpieczenia dla **498 pożyczek**),
- współpracy z bankami w sprawie udzielania kredytów preferencyjnych na realizację zadań proekologicznych i nadzorowaniu realizacji linii kredytowych w bankach, zawieraniu konsorcjów,
- kontroli realizacji umów, rozliczaniu rat pożyczek i zakończonych inwestycji,
- wdrażaniu EMAS [Rozporządzenie (WE) Nr 761/2001 – EMAS] – weryfikacja Deklaracji środowiskowej EMAS 2005 i złożenie wniosku o rejestrację w Urzędzie Marszałkowskim,
- bieżącej analizie pracy Biura Funduszu i podejmowaniu decyzji usprawniających jego działalność.

3. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W CELU PEŁNEJ ABSORPCJI ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ

3.1 FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Fundusz, jako instytucja pośrednicząca III szczebla, uczestniczył już kolejny rok w realizacji zadań związanych z zarządzaniem i wdrażaniem Funduszu Spójności w Polsce. Miejsce i rolę Funduszu w selekcji i przygotowywaniu projektów z zakresu ochrony środowiska przeznaczonych do finansowania ze środków Funduszu Spójności w latach 2004-2006 określa **"Porozumienie w sprawie przygotowania przedsięwzięć w sektorze ochrony środowiska planowanych do dofinansowania z Funduszu Spójności"** zawarte pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a 16 wojewódzkimi funduszami.

Począwszy od 1 maja 2004 roku, zobowiązania Funduszu ISPA przejął Fundusz Spójności. Wszystkie projekty zatwierdzone do finansowania w ramach tego instrumentu, dla których Komisja Europejska podpisała memoranda finansowe, są kontynuowane w następnych latach jako projekty Funduszu Spójności. Komitet Zarządzający ds. Funduszu ISPA w latach 2000 – 2003 zaakceptował **8 projektów** z terenu województwa śląskiego, wszystkie z sektora wodno-ściekowego. Łączny koszt tych zadań wynosi **407,7 mln EUR**, zaś udział Funduszu ISPA wynosi **237,4 mln EUR**, co stanowi średnio **58 %** zaangażowania środków europejskich w realizacji tych projektów.

W 2006 r. Fundusz zawarł z beneficjentami Funduszu ISPA sześć umów na łączną kwotę **38,92 mln zł**.

W 2006 r. Komisja Europejska nie podjęła żadnych decyzji dotyczących dofinansowania z Funduszu Spójności projektów z województwa śląskiego. W okresie 2004 - 2006 Komisja Europejska zaakceptowała z województwa śląskiego **dziesięć projektów** o łącznej wartości **454 mln EUR**. Dofinansowanie tych projektów z Funduszu Spójności wynosi **323 mln EUR (71%)**. Wszystkie zaakceptowane projekty dotyczą zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i realizowane są przez następujące samorządy: Będzin, Bytom, Jastrzębie Zdrój, Mysłowice, Piekary Śląskie, Pszczyna, Racibórz, Tychy, Zabrze i Zawiercie.

W 2006 r. Fundusz zawarł z beneficjentami Funduszu Spójności dwie umowy na częściowe finansowanie ich projektów (w tym jedną dotyczącą pożyczki pomostowej) na

łącznie kwotę **34,14 mln zł**. Przyznano także dziewięć promes pożyczek na ogólną kwotę **161,55 mln zł**.

Trzy, spośród 13 śląskich projektów przesłanych do Komisji Europejskiej nadal „oczekują” na decyzję o ich współfinansowaniu z Funduszu Spójności. Są to: „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków” w Tarnowskich Górach, „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami” w Sosnowcu, „Budowa zbiornika wodnego Racibórz”. Wartość tych projektów wynosi **208 mln EUR**.

Wśród 7 projektów zarekomendowanych przez Komitet Sterujący i zaakceptowanych przez Ministra Środowiska do przygotowania wniosków o środki z Funduszu Spójności znajdują się cztery projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, dwa projekty z zakresu gospodarki odpadami i jeden projekt z zakresu ochrony powietrza. Łączna wartość tych projektów wynosi **440 mln EUR**.

Kolejnych **13 projektów** z województwa śląskiego jest przygotowywanych do rozpatrzenia przez Komitet Sterujący. Wszystkie projekty dotyczą zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej a ich łączna wartość wynosi **456 mln EUR**.

Weryfikacja wojewódzkich list projektów proponowanych do dofinansowania ze środków Funduszu Spójności odbywa się raz w roku. W sporządzonym we wrześniu 2005 i 2006 roku wykazie zadań wskazanych przez Fundusz do dofinansowania ze środków Funduszu Spójności znajduje się kolejnych **13 projektów**. Jedno z tych zadań dotyczy gospodarki odpadami komunalnymi, pozostałe gospodarki wodno-ściekowej. Ich łączna wartość wynosi **693 mln EUR**,

3.2 FUNDUSZE STRUKTURALNE I PROGRAM SAPARD

Fundusz uczestniczył w finansowym wsparciu projektów realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z zawartymi umowami na realizację tych zadań w 2006 roku przeznaczono w formie pożyczek preferencyjnych i umorzeń 5,71 mln zł.

Fundusz kontynuował finansowe wsparcie projektów, które były realizowane z udziałem przedakcesyjnego programu SAPARD. Większość projektów dotyczyła rozwoju infrastruktury na obszarach wiejskich, w szczególności poprawy gospodarki wodno – ściekowej. Fundusz dofinansował te zadania w postaci pożyczki pomostowej w wysokości **427 tys. zł**.

III. GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI FINANSOWYMI W 2006 ROKU

W 2006 roku Fundusz gospodarował środkami finansowymi zgodnie z wymogami ustawy *Prawo ochrony środowiska*, ustawy o rachunkowości oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Udzielenie dofinansowania ze środków Funduszu poprzedza ocena zgodności z zasadami dofinansowania zadań, analiza wielkości planowanego efektu ekologicznego i kosztu jego uzyskania, zabezpieczenie udzielanych pożyczek i dotacji. Wypłata środków następowała w ratach, z uwzględnieniem zasady wypłaty kolejnych rat dopiero po przedstawieniu rozliczenia finansowego. Prowadzone były kontrole realizacji rzeczowej i finansowej zadania u wnioskodawcy. Właściwą realizację umów egzekwowano także

poprzez interwencje pisemne lub wstrzymanie wypłat. W uzasadnionych przypadkach zawierano aneksy do umów.

Fundusz prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości. Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2006 rok zostało pozytywnie zaopiniowane przez niezależnego biegłego rewidenta z firmy Grupa Gumułka – Kancelaria Prawa Finansowego Sp. z o.o. w Katowicach, ul. Matejki 4.

Stan funduszu własnego na początek 2006 roku wyniósł	846,6 mln zł,
w tym aktywa:	
• środki pieniężne	189,9 mln zł,
• należności z tytułu udzielonych pożyczek	594,5 mln zł,
• udziały i akcje	46,8 mln zł,
• pozostałe aktywa pomniejszone o zobowiązania	15,4 mln zł.

Przychody w roku 2006 wyniosły **159,5 mln zł**, co stanowiło 113% przychodów planowanych, wydatki (zmniejszenia funduszu) **132,1 mln zł**, tj. 94% planowanych wydatków.

Na niepełne wykonanie planu wydatków wpłynęło niższe zapotrzebowanie na środki Funduszu na realizację przedsięwzięć proekologicznych.

Fundusz (kapitał) własny na dzień 31 grudnia 2006 roku wyniósł	908,7 mln zł,
w tym aktywa:	
• środki pieniężne	159,2 mln zł,
• należności z tytułu udzielonych pożyczek	652,8 mln zł,
• udziały i akcje	81,6 mln zł,
• pozostałe aktywa pomniejszone o zobowiązania	15,1 mln zł.

Fundusz własny na koniec roku obejmował:

• fundusz statutowy	769,3 mln zł,
• fundusz rezerwowy	54,1 mln zł,
• fundusz z aktualizacji wyceny	23,6 mln zł,
• zysk za rok 2006	61,6 mln zł.

W okresie od 1 stycznia 2006 roku do 31 grudnia 2006 roku stan funduszu własnego zwiększył się o **62,1 mln zł**, tj. o **7,3 %**. W ujęciu realnym nastąpił wzrost wartości funduszu własnego (o 6,3%).

Zwiększenie funduszu własnego nastąpiło w wyniku wypracowania zysku w roku 2006 oraz powiększenia kapitału z aktualizacji wyceny wartości aktywów trwałych.

Dokonany został podział zysku za 2005 rok w kwocie 34,1 mln zł, z przeznaczeniem na zwiększenie funduszu statutowego.

W roku 2006 nastąpił wzrost należności z tytułu udzielonych pożyczek o **58,3 mln zł**, tj. o **10 %** w stosunku do roku 2005. Jest to bezpośrednio związane z wysokością udzielonych pożyczek w roku 2006 oraz z wydłużeniem przez Fundusz okresu spłat pożyczek do 12 lat.

Zysk w 2006 roku wyniósł 61,6 mln zł i w porównaniu do roku 2005 był wyższy o 27,5 mln zł, głównie z powodu wyższych przychodów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska. Wzrost przychodów z tego tytułu wyniósł 26,4 mln zł.

Koszty bieżącej działalności Funduszu wyniosły **9,7 mln zł** (z amortyzacją) i były nieznacznie, tj. o **0,1 mln zł** niższe niż w 2005 roku. Z prowadzonej przez Fundusz ewidencji kosztów obsługi projektów do Funduszu Spójności wynika, że wyniosły one ok. 0,5 mln zł.

Udział kosztów funkcjonowania Funduszu w przychodach ogółem (w przepływach pieniężnych) wyniósł **3,1 %** (3,2 % w roku 2005). W stosunku do udzielonej pomocy na finansowanie ochrony środowiska udział kosztów wynosi **2,6 %**, dla 2005 roku udział ten wyniósł 2,9 %.

Koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących wartość pożyczek wyniosły **1,3 mln zł** i były wyższe w porównaniu do 2005 r. o 0,3 mln zł. Kwota odpisów aktualizacyjnych wartości pożyczek do należności z tytułu pożyczek nie przekraczała poziomu 0,2%.

V. STRUKTURA FINANSOWANIA ZADAŃ

1. STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW

W strukturze **wpływów** środków finansowych od szeregu lat znaczące pozycje stanowią wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, zwroty rat pożyczek i kredytów oraz wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i oprocentowania rachunków bankowych.

W roku 2006 wpływy wyniosły **307,9 mln zł**, z tego z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i kar pieniężnych wyniosły **131,2 mln zł** (43 % wpływów), natomiast z działalności operacyjnej Funduszu (zwroty rat pożyczek i wpływy z oprocentowania) wyniosły **176,1 mln zł**, co stanowi ok. 57 % całości wpływów. Wpływy z opłat produktowych wyniosły 0,5 mln zł, inne wpływy 0,1 mln zł.

Tabela 1. Struktura wpływów Funduszu w latach 2004-2006

[w mln zł]

Lp.	Wpływy	2004	2005	2006	Dynamika w % 5: 4
1	2	3	4	5	6
1.	Wpływy z opłat i kar, w tym:	169,2	104,8	131,2	125%
1.1.	z opłat za korzystanie ze środowiska	145,6	101,5	130,7	129%
1.2.	administracyjnych kar pieniężnych	0,6	0,4	0,3	75%
1.3.	nadwyżek opłat z funduszy gminnych	23	2,9	0,2	7%
2.	Zwroty rat pożyczek	117	162,9	149,5	92%
3.	Wpływy z działalności Funduszu	29,4	31,2	26,6	85%
4.	Pomoc zagraniczna	0	0	0	
5.	Inne (zwroty dotacji, opłata produktowa)	23	4,8	0,6	13%
Razem		338,6	303,7	307,9	

W 2006 roku Fundusz otrzymał o 26,4 mln zł więcej dochodów z opłat za korzystanie ze środowiska, tj. o 25 % więcej w stosunku do 2005 roku.

Wpływy z tytułu nadwyżek z gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska, które uzyskiwane były przede wszystkim z opłat za wycinkę drzew w związku z inwestycjami drogowymi, były niższe niż w roku 2005 o 2,7 mln zł.

Wydatki (rozchody) Funduszu w roku 2006 wyniosły **338,6 mln zł**, w tym w formie dotacji – **45,5 mln zł** i pożyczek **247,8 mln zł**. Struktura wydatków przedstawiona została w tabeli nr 2.

Tabela 2. Struktura wydatków Funduszu w latach 2004-2006

[w mln zł]

Lp.	Wydatki	2004	2005	2006	Dynamika w % 5: 4
1	2	3	4	5	6
1.	Dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów	72,5	53,7	45,5	85%
2.	Pożyczki i kredyty preferencyjne	207,9	224,4	247,8	110%
3.	Koszty działalności Funduszu	8,8	9,2	9,1	93%
4.	Inwestycje własne	0,2	0,3	0,5	167%
5.	Zakup akcji i udziałów	0	0	34,2	
6.	Pomoc zagraniczna	0	0	0	
7.	Inne (nagrody za działalność, opłata produktowa)	2,1	3,2	1,5	47%
Razem		291,5	290,6	338,6	

Wśród wydatków najwyższą kwotę stanowiły pożyczki i kredyty preferencyjne - 73 %. Udział finansowania w formie dotacji oraz dopłaty do kredytów bankowych wynosił 13 %.

Koszty utrzymania Funduszu wynoszą 3 %, a pozostałe wydatki, na które składają się wydatki kapitałowe, nagrody i inwestycje własne – 11%.

2. POMOC FINANSOWA FUNDUSZU

W 2006 roku wysokość udzielonej pomocy finansowej Funduszu na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska wyniosła 368,4 mln zł, czyli o 52,5 mln zł więcej niż w roku 2005.

Najwięcej środków zostało wydatkowanych na zadania inwestycyjne.

Podobnie jak w latach ubiegłych, najwyższą pomoc w wysokości 161 mln zł, udzielono na zadania z zakresu ochrony atmosfery (52 % środków przeznaczonych na zadania inwestycyjne).

Tabela 3. Pomoc udzielona na dofinansowanie zadań w 2006 roku [w tys. zł]

Lp.	Kierunek działania	Udzielona pomoc						Ogółem (3+4+5+6+7+8)
		Pożyczki	Dotacje	Umorzenia	Inne			
					Dopłaty do oprocent. kredytów	Linie kredyt.	Akcje i udziały	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Inwestycje, w tym:	241 892,83	22 769,18	39 914,59	143,22	5 924,17	0,00	310 643,99
1.	Ochrona zasobów wodnych	104 782,40	1 978,09	24 637,54	38,29	110,72	0,00	131 547,04
1.1.	Ochrona wód (OW)	92 982,45	709,64	23 142,19	38,29	110,72		116 983,29
1.2.	Gospodarka wodna (GW)	11 799,95	1 268,45	1 495,35				14 563,75
2.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi:	7 128,49	2 783,64	1 385,73	68,46		0,00	11 366,32
2.1.	Gospodarka odpadami(OZ)	6 614,91	2 783,64	1 227,90	68,46			10 694,91
2.2.	Ochrona powierz. ziemi (TP)	513,58		157,83				671,41
3.	Ochrona powietrza (OA)	129 981,94	11 278,33	13 891,32	36,47	5 813,45		161 001,51
4.	Zapobieganie poważnym awariom (NZ)		6 729,12					6 729,12
II.	Działalność pozainwestycyjna:	0,00	22 640,98	0,00	0,00	0,00	0,00	22 640,98
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu (OP)		5 850,03					5 850,03
2.	Edukacja ekologiczna (EE)		2 796,45					2 796,45
3.	Zarządzanie środowiskowe	0,00	6 037,35	0,00	0,00	0,00	0,00	6 037,35
3.1.	Monitoring środowiska (MO)		4 500,00					4 500,00
3.2.	Programy, badania naukowe, opracowania (ZS)		381,46					381,46
3.3.	Programy i projekty międzynarodowe (PM)		62,41					62,41
3.4.	Wspomaganie systemu kontroli opłat		1 093,48					1 093,48
4.	Inne, w tym:	0,00	7 957,15	0,00	0,00	0,00	0,00	7 957,15
4.1.	Profilaktyka zdrowotna dzieci (MN)		6 165,16					6 165,16
4.2.	Rolnictwo ekologiczne (RE)		1 791,99					1 791,99
III.	Nagrody za działalność							977,50
IV.	Inwestycje kapitałowe						34 167,33	34 167,33
V.	Zwrot gminom utraconych dochodów							3,39
	Ogółem (I+II+III+IV+V)	241 892,83	45 410,16	39 914,59	143,22	5 924,17	34 167,33	368 433,19

Na inwestycje z zakresu ochrony wód wydatkowano **117 mln zł (38 % pomocy na inwestycje)**. Przedsięwzięcia z tego zakresu należą do głównego kierunku zadań finansowanych z dotacyjnych środków Unii Europejskiej: funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami wypłacono **11,4 mln zł**, (**3 %** kwoty udzielonej pomocy na zadania inwestycyjne). Środki Funduszu przeznaczone zostały głównie na zadania związane z wykorzystaniem odpadów przemysłowych i komunalnych oraz na kontynuację prac rekultywacyjnych terenów zdegradowanych po byłych Zakładach Chemicznych „Tarnowskie Góry” w likwidacji.

Zadania w dziedzinie gospodarki wodnej otrzymały pomoc w wysokości **14,6 mln zł** (**5 %** pomocy na zadania inwestycyjne), przeznaczoną przede wszystkim na budowę i modernizację urządzeń ochrony przeciwpowodziowej oraz inwestycje związane z zaopatrzeniem ludności w wodę pitną.

Na zadania związane z zapobieganiem poważnym awariom wydatkowano 6,7 mln zł w formie dotacji.

Na zadania pozainwestycyjne wydatkowano w roku 2006 – **22,6 mln zł** (**6 %** udzielonej pomocy).

Główne kierunki wydatków wśród zadań pozainwestycyjnych stanowią: profilaktyka zdrowotna dzieci (27 %), ochrona przyrody (26 %), badania stanu środowiska prowadzone w ramach regionalnego monitoringu (20 %), edukacja ekologiczna (12 %) oraz prace naukowo - badawcze, rolnictwo ekologiczne i kontrola systemu opłat.

Z pomocy Funduszu korzystały samorządy i jednostki organizacyjne o charakterze publicznym, przedsiębiorcy - niezależnie od formy własności, a także osoby fizyczne (linie kredytowe). W roku 2006 wydatki Funduszu w ponad **70 %** dotyczyły jednostek sektora finansów publicznych.

Podział wypłat środków Funduszu w 2006 roku ze względu na kategorie beneficjentów przedstawia się następująco:

• jednostki samorządu terytorialnego	207,1 mln zł,
• pozostałe podmioty publiczne	28,7 mln zł,
• przedsiębiorcy (prywatni i publiczni)	78,5 mln zł,
• spółdzielnie	11,2 mln zł,
• inne (np. fundacje, stowarzyszenia, kościoły)	8,9 mln zł,
Razem	334,4 mln zł,

3. FORMY FINANSOWANIA

3.1 FINANSOWANIE ZWROTNE

Finansowanie zwrotne stanowi główną formę dofinansowania zadań proekologicznych przez Fundusz.

W 2006 roku wypłaty w formie pożyczek i kredytów z linii kredytowych przekroczyły **247,8 mln zł** i były o 23,4 mln zł (**o 10 %**) wyższe niż w 2005 roku, w tym:

- w formie pożyczek wypłacono **241,9 mln zł**,
- w ramach linii kredytowych obsługiwanych przez banki, ze środków Funduszu wypłacono **5,9 mln zł**, głównie na zmianę ogrzewania w lokalach mieszkalnych i usługowych na terenie województwa.

Najwięcej pożyczek wypłacono na inwestycje w ochronie atmosfery oraz na budowę kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków komunalnych. Na zadania takie wypłacono 90% całości udzielonych pożyczek i kredytów udzielanych przez banki w ramach linii kredytowych.

Tabela 4. Finansowanie zwrotne

[w mln zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2004	2005	2006	Dynamika w % (5:4)
1	2	3	4	5	6
1.	Ochrona wód (OW)	81,1	89,7	93,0	104%
1.1.	w tym na zadania współfinansowane z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych	33,2	59,2	50,9	86%
2.	Gospodarka wodna (GW)	14	6	11,8	197%
2.1.	w tym na zadania współfinansowane z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych	6,5	1,3	0,0	0%
3.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (OZ) (TP)	25,7	21,8	7,1	33%
3.1.	w tym na zadania współfinansowane z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych	0,2	0,3	0,5	167%
4.	Ochrona powietrza (OA)	84	104,9	130,0	124%
4.1.	w tym na zadania współfinansowane z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych	0	0	0,1	
5.	Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii (NZ)	0,9	0	0,0	
6.	Inne	0,1	0,02	0,0	0%
7.	Linie kredytowe	2,1	2	5,9	295%
	Pożyczki razem	207,9	224,4	247,8	110%
	w tym na zadania współfinansowane z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych	39,9	60,8	51,5	85%

Na współfinansowanie projektów z udziałem Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych wypłacono **51,5 mln zł** (20,8 % wydatków). Również w tej kategorii wydatków dominowały projekty z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, które były realizowane ze środków funduszy przedakcesyjnych – ISPA (od 1 maja 2004 nieukończone projekty realizowane ze środków ISPA kontynuowane są ze środków FS) i SAPARD. Na zadania z zakresu ochrony wód, współfinansowane z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, wypłacono **50,9 mln zł, co stanowi 54,7 %** całości wydatków z tego kierunku. W pierwszych latach akcesji zadania te miały największe szanse pozyskania bezzwrotnych środków pomocowych Unii Europejskiej.

Większość dofinansowywanych zadań była ujęta w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Oprocentowanie **pożyczek** udzielanych przez Fundusz w roku 2006 miało charakter preferencyjny w porównaniu do oprocentowania kredytów komercyjnych udzielanych przez banki. Oprocentowanie pożyczek udzielonych w 2006 roku w stosunku rocznym kształtowało się w przedziale od **0,85 % do 3 %**.

Średnie oprocentowanie (średnia ważona) pożyczek wynosiło **2,43 %**.

3.2 FINANSOWANIE BEZZWROTNE

Finansowanie bezzwrotne w 2006 roku wyniosło **86,4 mln zł** i obejmowało:

- dotacje **45,4 mln zł,**
- dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych (kredyty udzielone przez banki) **0,1 mln zł,**
- umorzenia **39,9 mln zł,**
- nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska **1,0 mln zł.**

3.2.1 Dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów

W 2006 roku wypłacono dotacje (łącznie z dopłatami do kredytów) w wysokości **45,5 mln zł**, o 8,2 mln zł mniej niż w roku 2005.

Dotacji inwestycyjnych wypłacono – **22,9 mln zł**, a na działalność pozainwestycyjną – **22,6 mln zł**.

Niższy poziom wydatków dotacyjnych miał miejsce w odniesieniu do zadań, m.in. w zakresie ochrony przyrody, gospodarki wodnej oraz projektów międzynarodowych. To ostatnie spowodowane było przedłużającymi się procedurami związanymi z wyborem wykonawców opracowań, w ramach pomocy technicznej.

Mniej niż w roku ubiegłym wypłacono dotacji na zadania inwestycyjne w ochronie powierzchni ziemi, w tym na rekultywację terenu wraz z unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych po byłych Zakładach Chemicznych „Tarnowskie Góry” w likwidacji, w związku z wystąpieniem inwestora o przyznanie środków z Funduszu Spójności.

Na działalność pozainwestycyjną wypłacono **22,6 mln zł**, w tym: **5,8 mln zł** ochronę przyrody i lasów (o 4,6 mln zł mniej niż w 2005 roku), **2,8 mln zł** na edukację ekologiczną, **6,0 mln zł** na zarządzanie środowiskowe, **6,2 mln zł** na profilaktykę zdrowotną dzieci.

Tabela nr 5 przedstawia wielkości wypłaconych środków w formie dotacji w podziale na kierunki w latach 2004 - 2006.

Tabela 5. Dotacje według kierunków

[w mln zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2004	2005	2006	Dynamika w % (5:4)
1	2	3	4	5	6
I	Dotacje inwestycyjne - razem	48,1	26,8	22,91	85%
1.	Ochrona wód (OW)	1,2	0,1	0,71	710%
1.1.	<i>w tym na zadania współfinansowane z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych</i>	0	0	0,00	
2.	Gospodarka wodna (GW)	1,9	4,2	1,27	30%
3.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (OZ) (TP)	25,7	6,3	2,78	44%
4.	Ochrona powietrza (OA)	12,8	9,2	11,28	123%
5.	Zapobieganie poważnym awariom (NZ)	6,3	6,8	6,73	99%

6.	Inne (dopłaty do oprocentowania kredytów, itp)	0,2	0,2	0,14	70%
II.	Działania pozainwestycyjne - razem	24,4	26,9	22,64	84%
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu (OP)	5,8	10,4	5,85	56%
2.	Edukacja ekologiczna (EE)	3,6	3	2,80	93%
3.	Monitoring środowiska (MO)	5	5	4,50	90%
4.	Programy, badania, opracowania (ZS)	1,9	0,6	0,38	63%
5.	Programy międzynarodowe (PM)	0,6	0,4	0,06	15%
6.	Kontrola wspomaganie opłat (KO)	0,2	0,3	1,09	363%
7.	Profilaktyka zdrowotna dzieci (MN)	6,2	6	6,17	103%
8.	Rolnictwo ekologiczne (RE)	1,1	1,2	1,79	149%
8.1.	<i>w tym: Fundusz Spójności i fundusze strukturalne</i>	0	0	0,00	
	Razem	72,5	53,7	45,55	85%
	<i>w tym na zadania współfinansowane z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych</i>	0	0	0,00	

3.2.2 Umorzenia

39,9 mln zł (o 4,1 mln zł więcej niż w roku 2005) wynosiła, w 2006 roku, kwota umorzeń od udzielonych pożyczek. Decyzje o umorzeniu podejmowała Rada Nadzorcza. Podstawowym warunkiem umorzenia części pożyczki było terminowe zakończenie realizacji zadania oraz osiągnięcie określonego umową efektu ekologicznego i rzeczowego.

Przy rozpatrywaniu wniosków o umorzenie pożyczki brane są pod uwagę zasady umarzania obowiązujące w dniu złożenia wniosku o umorzenie – za wyjątkiem umów pożyczek zawartych do dnia 31.12.2003 roku, do umarzania których znajdują zastosowanie zasady obowiązujące w dacie zawarcia umowy. Na wysokość umorzenia miały wpływ: sprawność realizacji inwestycji, zmiany efektów rzeczowych, ekologicznych lub terminów realizacji zadań, terminowość regulowania zobowiązań w stosunku do Funduszu.

Dla umów zawartych do końca 2003 r., z wyłączeniem jednostek organizacyjnych, prowadzących w obiektach objętych umową pożyczki, działalność w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, obronności, ochrony bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa publicznego, sądownictwa, nauki i kultu religijnego, wszystkie podmioty zobowiązane były przeznaczyć umorzoną kwotę na realizację kolejnych zadań ekologicznych. Od 2004 roku, z zasady, wszystkie podmioty zobowiązane są do przeznaczenia umorzonej kwoty na zadania z zakresu ochrony środowiska.

4. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 123, poz. 1291 z 2004 roku) Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE).

Fundusz udzielał dofinansowania na zasadach określonych w rozporządzeniach Komisji Europejskiej oraz na podstawie notyfikowanych przez Komisję Europejską 17 programów pomocowych w zakresie ochrony środowiska.

Wykonując obowiązujące prawo Fundusz udzielał następującej pomocy publicznej:

- pomoc regionalną,
- pomoc horyzontalną,
- pomoc de minimis.

Dofinansowanie spełniające kryteria dozwolonej pomocy otrzymało **47 przedsiębiorców** na realizację 61 zadań. Pomoc ta wyrażona w ekwiwalencie dotacji netto (EDN) wyniosła **7,7 mln zł**, a w ekwiwalencie dotacji brutto (EDB) 9,6 mln zł.

Tabela 6. Pomoc publiczna udzielona w latach 2004 – 2006

Lp.	Forma pomocy	Ilość umów (szt.)			Wysokość pomocy (EDN) w tys. zł		
		2004	2005	2006	2004	2005	2006
1	2	4	5		7	8	
1	Dotacje	63	10	5	3 596,6	346,2	325,2
2	Pożyczki preferencyjne	49	53	32	3 559,9	5 821,4	3 314,1
3	Dopłaty do oprocentowania kredytów		2			176,2	
4	Kredyt preferencyjny			3			59,8
5	Pożyczki warunkowo umorzone	30	17	16	7 493,8	4 605,9	3 947,4
6	Odroczenie terminu płatności		3	3		56,5	0,5
7	Inne (zmiana oprocentowania)		22	1		115,2	88,8
Razem		142	107	60	14 650,3	11 121,4	7 735,8

V. WNIOSKI I UMOWY O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

1. WNIOSKI O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

W 2006 roku do Biura Funduszu wpłynęło **828 wniosków** (o 66 więcej niż w roku 2005) o dofinansowanie realizacji przedsięwzięć ekologicznych na łączną kwotę 548,3 mln zł.

Z ogólnej liczby złożonych wniosków – **129** (na kwotę 136,0 mln zł) było **niekompletnych**. Wnioski te do końca roku nie zostały uzupełnione przez wnioskodawców o konieczne informacje i dokumenty przywołane we wzorze wniosku. W tej liczbie znajdują się także wnioski dotyczące zadań niezgodnych z listą zadań priorytetowych i rezygnacje wnioskodawców z dofinansowania.

Po weryfikacji i ocenie merytorycznej oraz formalno-prawnej do rejestru wniosków wpisano **699 wniosków** zawierających komplet informacji potrzebnych do ich rozpatrzenia. Łącznie z 76 wnioskami, dla których nie zostały podjęte decyzje w roku 2005, do

rozpatrzenia przez organy Funduszu było **775 wniosków**. Wnioskowana kwota pomocy finansowej ogółem wynosiła **540,9 mln zł**, w tym na rok 2006 – **286,4 mln zł**.

Zarząd i Rada Nadzorcza podjęły decyzję o dofinansowaniu **759 zadań**, przeznaczając na ich realizację **463,5 mln zł**.

Nie została zakończona wydaniem decyzji o dofinansowaniu procedura rozpatrywania dla **16 wniosków**. Przyczyną niepodjęcia decyzji w sprawie tych wniosków było:

- rezygnacja wnioskodawcy z realizacji zadania w 2006 r. – 3 wnioski,
- skreślenie wniosków – 5 wniosków,
- inny sposób załatwienia wniosku – 8 wniosków.

2. ZAWARTE UMOWY

W 2006 roku zawarto **1126** umów o dofinansowanie zadań ze środków Funduszu na kwotę ogółem **393,3 mln zł**.

Struktura zawartych umów przedstawia się następująco:

- 452 umowy dotacji na kwotę 40,5 mln zł,
- 313 umów pożyczek na kwotę 307,0 mln zł,
- 119 umów umorzenia pożyczek na kwotę 39,9 mln zł,
- 242 umowy w ramach linii kredytowych w bankach na kwotę 5,9 mln zł.

W stosunku do 2005 roku zawarto o 132 umowy więcej, a kwota wynikająca z tych umów jest wyższa o 65,9 mln zł.

Zobowiązania wynikające z zawartych umów na koniec 2006 roku wynosiły **212,5 mln zł**.

Tabela 7. Liczba i wartość umów zawartych przez Fundusz

Kierunki finansowania	2004		2005		2006	
	Liczba (szt)	Kwota (mln zł)	Liczba (szt)	Kwota (mln zł)	Liczba (szt)	Kwota (mln zł)
1	3	4	5	6	7	8,0
I. Inwestycje -razem	777	323	642	297	785	371,7
1. Ochrona wód (OW)	129	148,7	126	112,7	109	180,8
2. Gospodarka wodna (GW)	36	14,5	23	10,2	34	10,6
3. Gospodarka odpadami, ochrona powierzchni ziemi (OZ) (TP)	40	51	11	20,4	40	11,0
4. Ochrona powietrza (OA)	565	104,3	478	145,9	599	163,6
5. Zapobieganie poważnym awariom (NZ)	7	4,5	4	7,8	3	5,7

II. Pozainwestycyjne -razem	382	24,2	352	30,4	341	21,6
1. Ochrona przyrody i krajobrazu (OP)	37	5,6	27	12,7	19	4,5
2. Edukacja ekologiczna (EE)	123	3,4	117	2,7	111	2,9
3. Monitoring środowiska (MO)	1	4,8	1	5	1	4,5
4. Programy, badania, opracowania (ZS)	31	1,4	6	0,9	5	0,2
5. Profilaktyka zdrowotna dzieci (MN)	151	7,1	153	6,6	152	6,9
6. Inne (PM) (RE) (KO)	39	1,9	48	2,5	53	2,5
Ogółem umowy (I + II)	1 159	347,2	994	327,4	1 126	393,3

VI. OSIĄGNIĘTE EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE

1. INWESTYCJE

W roku 2006 zakończono realizację **359 zadań** inwestycyjnych współfinansowanych przez Fundusz.

Zakończone zadania dały możliwość uzyskania następujących efektów rzeczowych i ekologicznych:

- zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery o:
 - 1 175,3 Mg/a zanieczyszczeń pyłowych,
 - 93 603,7 Mg/a zanieczyszczeń gazowych, w tym 607,6 Mg/a SO₂,
- stworzenie możliwości oczyszczania 54 100 m³/d ścieków w 4 nowo wybudowanych bądź zmodernizowanych oczyszczalniach ścieków,
- stworzenie możliwości zdeponowania zgodnie z wymogami ochrony środowiska odpadów na składowisku o pojemności 95 000 m³.

1.1 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH (OW) (GW)

W zakresie ochrony wód zakończono realizację 51 zadań, w tym budowę bądź modernizację 4 oczyszczalni pozwalających na oczyszczenie **54 100 m³/d** ścieków oraz budowę kolektorów sanitarnych długości **288,77 km**, umożliwiających odprowadzenie do oczyszczalni 3 702,8 m³/d ścieków.

Do najważniejszych inwestycji ochrony wód zakończonych w 2006 roku należały:

- rozbudowa i modernizacja oczyszczalni komunalnych w Tychach o przepustowości 42 000 m³/d i Myszkowie o przepustowości 9 000 m³/d,
- budowa oczyszczalni ścieków dla gmin: Chełm Śląski (2 500, m³/d) i Łękawica (600 m³/d),
- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminach: Żywiec (24,0 km), Chełm Śląski (21,1 km), Kłobuck (20,2 km), Łękawica (14,1 km), Mstów (13,6 km), Bieruń (9,1 km), Jeleśnia (8,2 km), Gorzyce (6,4 km).

W zakresie gospodarki wodnej zakończono realizację 36 zadań, których wynikiem jest:

- wybudowanie 89,5 km sieci wodociągowej, m.in. w gminach: Strumień (17,4 km), Brenna (12,1 km), Zebrzydowice (7,9 km), Przyszowice (2,8 km),
- odbudowa obwałowań rzeki Wisły (gmina Zabrzeg) na długości 0,6 km i rzeki Odry (gmina Rudnik) na długości 3,2 km.

1.2 GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI (OZ) (TP)

Zakończono 25 inwestycji, w tym:

- usunięto i unieszkodliwiono odpady zawierające azbest m.in. w gminach: Milówka (156 Mg), Jeleśnia (135 Mg), Ruda Śląska (87,6 Mg), Chorzów (32 Mg),
- wybudowano linie do segregacji odpadów komunalnych w Żywcu (o wydajności 1 300 Mg/a) i w Wodzisławiu Śląskim (o wydajności 1 134 Mg/a),
- wybudowano linię do produkcji paliw alternatywnych o wydajności 4 800 Mg/a – „Starol” Sp. z o.o. w Chorzowie,
- wybudowano linię „Erema” do regranulacji odpadów z tworzyw sztucznych o wydajności 2 720 Mg/a – „KRIST–MAR” w Będzinie,
- wybudowano linie do odsiarczania pasty ołowiowej i krystalizacji siarczanu sodu wraz z instalacją odpylającą o wydajności 35 000 Mg zasiarzonej pasty/a, utylizacji 10 000 Mg elektrolitu/a,
- wybudowano linię do strzępienia odpadowego złomu o wydajności 955 500 Mg/a – „CMC–Poland” SA Zawiercie,
- unieszkodliwiono ok. 20 tys. m³ odpadów niebezpiecznych i zrehabilitowano zdegradowany teren o powierzchni 0,85 ha po byłych Zakładach Chemicznych „Tarnowskie Góry” w likwidacji.

Zakończone zadania pozwoliły także na usunięcie i unieszkodliwienie 3.132 Mg odpadów niebezpiecznych, w tym zawierających azbest oraz przeterminowanych środków ochrony roślin i skażonego gruntu.

1.3 OCHRONA POWIETRZA (OA)

W roku 2006 **zakończono realizację 242 zadań** z ochrony atmosfery, które stworzyły możliwość zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery o:

1 175,3	Mg/a zanieczyszczeń pyłowych,
93 603,7	Mg/a zanieczyszczeń gazowych, z tego:
607,6	Mg/a SO ₂ ,
2 059,8	Mg/a CO,
90 802,1	Mg/a CO ₂ ,
1 148,2	kg/a b-α-p,
130,2	Mg/a NO _x ,
2,8	Mg/a HC

Do najważniejszych zadań przekazanych do eksploatacji w 2006 roku należą:

- inwestycje realizowane w ramach lokalnych programów obniżenia niskiej emisji w zasobach mieszkaniowych w gminie: Bieruń II etap (zmniejszenie pyłu – 167,6 Mg/a, SO₂ – 36,4 Mg/a), Piekary Śląskie (pył – 36,2 Mg/a, SO₂ – 27,5 Mg/a), Tychy (pył – 30,1 Mg/a, SO₂ – 18 Mg/a), Bojszowy (pył – 29,8 Mg/a, SO₂ – 16,5 Mg/a), Suszec (pył – 8,83 Mg/a, SO₂ – 1,6 Mg/a), Imielin (pył – 4,7 Mg/a, SO₂ – 2,59 Mg/a),

- zmodernizowana instalacja odpylania spalin za kotłem OR – 35 nr 4 i WR – nr 2 w ZEC Katowice SA (38,3 Mg/a),
- zmodernizowany system ekologicznego wykorzystania biogazu na oczyszczalni ścieków Komorowice w Bielsku – Białej (pył 1,35 Mg/a, SO₂ – 14,8 Mg/a),
- zmodernizowany i rozbudowany system ciepłny Cieszyna (pył – 16,7 Mg/a, SO₂ – 8,4 Mg/a), Tarnowskich Gór – MPEC Sp. z o.o. (pył 1,5 Mg/a, SO₂ – 5,6 Mg/a),
- zabudowany agregat prądowłoczy zasilany gazem (metanem) z KWK „Pniówek” w Elektrociepłowni „Pniówek” – Spółka Energetyczna „Jastrzębie” SA z Jastrzębia Zdroju (zmniejszenie emisji CH₄ o 6 500 000 m³/a).

Kontynuowane były przez gminy na terenie województwa działania związane ze zmianą sposobu ogrzewania w obiektach oświatowych i służby zdrowia, co przyczyniło się lokalnie do obniżenia „niskiej emisji”.

1.4 ZAPOBIEGANIE I LIKWIDACJA POWAŻNYCH AWARII I ICH SKUTKÓW (NZ)

Zrealizowano **5 zadań** związanych z zapobieganiem wystąpienia poważnych awarii, w wyniku których zakupiono sprzęt i wyposażenie pożarnicze do przeciwdziałania i usuwania skutków powodzi, katastrof drogowych i zagrożeń środowiska dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej i Państwowej Straży Pożarnej województwa śląskiego i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, w tym 22 samochodów ratowniczo-gaśniczych i do likwidacji skutków poważnych awarii.

2. DZIAŁANIA POZAINWESTYCYJNE

W wyniku zakończenia realizacji **328 zadań pozainwestycyjnych** z udziałem środków Funduszu uzyskano następujące ważniejsze efekty rzeczowe i ekologiczne:

2.1 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU (OP)

Usuwanie szkód w środowisku przyrodniczym:

- na terenie Nadleśnictw: Bielsko-Biała, Brynek, Herby, Katowice, Kobiór, Koszęcin, Lubliniec, Rybnik, Rudziniec, Rudy Raciborskie, Ujszoły, Wisła i Węgierska Górka – naprawiono szkody spowodowane wicherą z dnia 19.11.2004 r. poprzez odnowienie powierzchni wiatrolomowych polegające na: przygotowaniu gleby pod przyszłe uprawy na powierzchni 127 ha, zakupieniu sadzonek w ilości 2.787.230 szt., wysadzeniu sadzonek na powierzchni 405 ha.

Ochrona lasów i zalesianie gruntów:

- w parkach w: Chorzowie, Kochcicach wysadzono 7.171 szt. drzew, krzewów ozdobnych i bylin,
- w ramach Akcji „ Posadź swoje drzewko” posadzono 30.096 szt. sadzonek drzew i krzewów w 363 obiektach (szkół wszystkich szczebli, przedszkoli, organizacji społecznych, ośrodków pomocy społecznej, ośrodków zdrowia),
- w ramach ochrony przeciwpożarowej terenów leśnych – przeprowadzono patrolowanie lotnicze lasów województwa śląskiego. Samoloty i śmigłowce wykonały 360 lotów w czasie 364 godzin i 47 minut, brały udział w 112 akcjach gaśniczych.

Kształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych:

- w parkach zabytkowych w Chorzowie, Jaworzu, Kochcicach, Tarnowskich Górach, Rybniku w ramach prac pielęgnacyjnych wykonano cięcia i zabiegi pielęgnacyjne 537 szt. drzew i 11 szt. drzew pomnikowych, przeprowadzono wycinkę drzew chorych i zamierających w ilości 426 szt.,
- na terenie WPKiW w Chorzowie kontynuowano działania chroniące kasztanowce przed szrotówkiem kasztanowcowiaczką oraz dokonano karczowania samosiewów na powierzchni 20 ha,
- w Kochcicach, Reptach wykonano działania chroniące 154 szt. kasztanowca przeciw szkodnikowi szrotówkowi kasztanowcowiaczkowi,
- w Reptach 6,4 ha terenu oczyszczono z samosiewek, wykonano cięcia pielęgnacyjne na powierzchni około 3.650 m² żywoplotów, cięcia pielęgnacyjne 552 m zieleni niskiej i cięcia odmładzające około 4.429 szt. krzewów,
- w Świerklańcu przeprowadzono rewitalizację zaniedbanego parku na powierzchni 20,34 ha,
- w Poraju uzupełniono ubytki drzew wchodzących w skład Alei Lipowej w ilości 42 szt. lip drobnolistnych.

Ochrona gatunkowa zwierząt i roślin:

- na terenie Beskidów dla Nadleśnictw: Bielsko-Biała, Jeleśnia, Ujsoly, Ustroń, Węgierska Górka i Wisła w celu ograniczenia w 2007 roku populacji kornika drukarza dofinansowano: zakup pułapek feromonowych, bezobstępnych chwytaków, wycinkę drzew opianowanych przez korniki,
- w rezerwacie przyrody „Żubrowisko” w Pszczynie wybudowano zagrodę hodowlaną przy tworzonym Ośrodku Edukacji Ekologicznej składającej się z: zagrody ogrodzeniowej dla żubrów o długości 2.256 m, paśnika o powierzchni 12 m², stanowisk karmowych i poidel w ilości 7 szt., odłowni (ogrodzenie o długości 60,3 m), placu gospodarczego o powierzchni 612 m², wiaty garażowej o powierzchni 139,7 m² złożonej z 5 boksów,
- w rezerwacie przyrody „Żubrowisko” w Pszczynie zakupiono 136,71 ton karmy dla utrzymania żubrów, zakupiono 7,5 tony nawozów oraz 200 kg nasion traw w celu poprawy stanu łąk,
- na terenie województwa śląskiego przeprowadzono czynną ochronę rzadkich, zagrożonych wyginięciem i chronionych gatunków ornitofauny polegającą na: renowacji gniazd bociana, zakupie obrączek metalowych i plastikowych do obrączkowania ptaków, zakupie i montażu platform podgniazdowych ,
- na terenie województwa śląskiego zarybiono wody otwarte różnorodnym składem gatunkowym ryb w ilości 11.986 kg (620.860 szt.).

Promocja ochrony przyrody:

- w miejscowościach: Czeladź, Kobiór, Repty, Rybnik, Tarnowskie Góry – utworzono 5 ścieżek dydaktycznych i edukacyjnych, w których zamontowano 65 szt. tablic przyrodniczo-edukacyjnych.

2.2 EDUKACJA EKOLOGICZNA (EE)

W ramach podnoszenia świadomości ekologicznej w regionie:

- na wyższych uczelniach Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie i Śląskiej Wyższej Szkole Zarządzania im. Gen. Jerzego Ziętka doposażono laboratoria dla

nowotworzonych kierunków kształcenia i specjalizacji związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną w aparaturę i urządzenia,

- doposażono ośrodki edukacji ekologicznej w Nadleśnictwach: Katowice, Rybnik, Świerklaniec w pomoce dydaktyczne służące realizacji zadań edukacji ekologicznej,
- przeprowadzono 20 konferencji, sympozjów, seminariów, w których wzięło udział 1.213 uczestników z woj. śląskiego, wydano 2.305 egz. materiałów pokonferencyjnych i poseminaryjnych,
- przeprowadzono eliminacje: szkolne i wojewódzkie Olimpiady Wiedzy Ekologicznej oraz Olimpiady Biologicznej I i II stopnia,
- zorganizowano warsztaty ekologiczne w ośrodkach edukacji ekologicznej, w których wzięło udział 5.202 dzieci i młodzieży,
- w ramach promocji ochrony środowiska w mediach wyemitowano: 153 audycje radiowych, 24 programy telewizyjne z cyklu „Bliżej natury”, 12 programów telewizyjnych „Poznać, pokochać”, wydano 578 kolumn druku w prasie o zasięgu wojewódzkim, ponadlokalnym i lokalnym oraz wykonano 120 stron (tj. 24 bloki) aktualizacji serwisu ekologicznego,
- zakupiono 3.032 egz. książek, poradników, informatorów, albumów i biuletynów o tematyce ekologicznej,
- dla 568 szkół zaprenumerowano „Aurę”, dla 372 szkół „Przyrodę Górnego Śląska”, dla 1.840 szkół „Zieloną Ligę”, dla 672 szkół „Przyrodę Polską”, dla 2.318 placówek (478 przedszkoli i 1.840 szkół) „EKOświat” i dla 88 szkół „Ekonaturę”,
- zorganizowano imprezę plenerową i konkursy związane z: VII Powiatowymi Dniami Lasu, Dniem Ziemi oraz Światowym Dniem Ochrony Środowiska.

2.3 PROFILAKTYKA ZDROWOTNA DZIECI (MN)

Profilaktyką zdrowotną objęte zostały dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

Z wyjazdów zdrowotnych realizowanych w trakcie roku szkolnego na tzw. „zielone szkoły” skorzystało 26 485 dzieci. W okresie wakacji i ferii zimowych wyjechało 19 706 dzieci.

W ramach profilaktyki specjalistycznej z wyjazdów skorzystało 1 959 dzieci, a w aspekcie walki z ołowicą badaniami objęto 6 062 dzieci.

2.4 ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM W REGIONIE (ZS) (MO) (PM)

W zakresie zarządzania środowiskowego realizowane były badania stanu środowiska, prace naukowo - badawcze, programy, ekspertyzy i projekty międzynarodowe.

Zadania były realizowane w celu wspomagania działalności władz regionalnych i lokalnych w instrumenty zarządzania środowiskiem.

- wspomagano system kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska przez zakup licencji na 3-letnie użytkowanie sieciowego systemu informatycznego weryfikacyjno-księgowego, połączonego z systemem zarządzania informacjami środowiskowymi wraz z dostosowaniem baz danych,
- dla powiatu rybnickiego – opracowano projekt programu ograniczenia niskiej emisji,
- opracowano „Raport o występowaniu pluszcza w Beskidach w województwie śląskim. Stan obecny i zalecenia ochronne”,

- opracowano dokument pn.: Waloryzacja przyrodnicza obszaru Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły” w formie tekstowej, graficznej i multimedialnej,
- wykonano pracę naukowo-badawczą pn.: „Badanie liczebności i składu gatunkowego nietoperzy w gminie Czeladź, rozpoznanie ich siedlisk, aktywności oraz przedstawienie metod ochrony”,
- opracowano: dokumentację związaną z poszerzeniem rezerwatu „Góra Zborów” oraz plany ochrony dla Parków Krajobrazowych wchodzących w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego,
- dla gmin: Cieszyn i Lędziny przygotowano studium wykonalności oraz dokumentację umożliwiającą podjęcie decyzji o dofinansowaniu zadania przez Komisję Europejską,
- na bieżąco analizowano i dokumentowano stan środowiska, określano przyczyny i trendy zmian jakości wszystkich komponentów środowiska, oceniano skuteczność podejmowanych działań ochronnych, informowano społeczeństwo o stanie środowiska, przedstawiano raporty o stanie środowiska.\

2.5 ROLNICTWO EKOLOGICZNE (RE)

Na powierzchni 11 770 ha gleb o podwyższonej kwasowości wysiano 34 692 ton wapna nawozowego w gminach: Bestwina, Chełm Śląski, Chybie, Ciasna, Czechowice-Dziedzice, Gilowice, Gorzyce, Hażlach, Janów, Jasienica, Kłomnice, Kłobuck, Kobiór, Kroczyce, Kruszyna, Krzanowice, Krzepice, Lelów, Lubliniec, Łodygowice, Mikołów, Mykanów, Mysłowice, Niegowa, Opatów, Orzesze, Ożarówce, Panki, Pawłowice, Pawonków, Przystajń, Suszec, Tworóg, Tychy, Tarnowskie Góry, Wisła, Zbrostawice, Zebrzydowice, Żarnowiec.

Opracował: Zespół Finansowo-Księgowy

Katowice, kwiecień 2007 rok